

WOJEWÓDZKI URZĄD STATYSTYCZNY
W KATOWICACH

~~2464/II~~
950/II-1

POUFNE

Egz. nr 13

Dane wstępne
mogą ulec zmianie

**Zapasy w przedsiębiorstwach przemysłowych
Województwa Katowickiego za trzy kwartały
1977 roku**

2464/II

SPIS TREŚCI

=====

	<u>Tabk.</u>	<u>Str.</u>
UWAGI METODOLOGICZNE	x	1
I. Zakres i źródła publikacji	x	1
II. Definicje pojęć stosowanych w publikacji	x	2
CZĘŚĆ ANALITYCZNA	x	3
I. Zapasy prawidłowe	x	3
1. Zapasy bieżące	x	3
a/ zapasy materiałów	x	4
b/ zapasy produkcji niezakończonych	x	5
c/ zapasy wyrobów gotowych	x	7
2. Struktura zapasów	x	8
3. Dynamika zapasów	x	9
4. Wskaźniki charakteryzujące gospodarkę zapasami	x	11
5. Zapasy sezonowe	x	14
6. Zapasy rezerwowe	x	16
II. Zapasy nieprawidłowe	x	16
Zapasy nadmierne wg gałęzi wyrobów w gałęziach przemysłu uspo- łecznionego według stanu na 30 IX 1977 roku	1	26
Zapasy nadmierne według gałęzi wyrobów w wybranych resortach przemys- łu uspołecznionego według stanu na 30 IX 1977 roku	2	28
Zapasy zbędne według gałęzi wyrobów w wybranych gałęziach przemysłu us- połecznionego według stanu na 30 IX 1977 roku	3	30
Zapasy zbędne według gałęzi wyrobów w wybranych resortach przemysłu uspo- łecznionego według stanu na 30 IX 1977 roku	4	32
Struktura zapasów na koniec trzech kwartałów 1977 roku	5	34
Struktura zagospodarowanie zapasów zbędnych według stanu na 30 VI 1977	6	35
Zagospodarowanie zapasów zbędnych według stanu na 30 VI 1977 roku . .	7	36

Publikację opracował Andrzej Marciszewski

I. ZAKRES I ŹRÓDŁA PUBLIKACJI

2764/II

Opracowanie niniejsze obejmuje informacje dotyczące gospodarki zapasami w przedsiębiorstwach przemysłu uspołecznionego, których działalność gospodarcza koncentruje się na terenie województwa katowickiego.

Publikację opracowano na podstawie sprawozdawczości statystycznej za okres od I-IX 1977 roku. Zanalizowano 10 podstawowych resortów z działu gospodarki narodowej przemysł. Materiałem źródłowym były sprawozdania, sprawozdanie Fj-1 ze stanu zapasów, sprawozdanie Fj-5 z gospodarki zapasami nieprawidłowymi, sprawozdanie Fj-6 o wybranych wskaźnikach finansowych, sprawozdanie G-11 z zakresu wartości zapasów i zużycia materiałów.

II. DEFINICJE POJĘĆ STOSOWANYCH W PUBLIKACJI

Pod pojęciem zapasów rozumie się wartość materialnych środków obrotowych stanowiących majątek narodowy. Zaliczono do nich:

- a/materiały
- b/produkcję niezakończoną
- c/wyroby gotowe

Do zapasów gospodarczo uzasadnionych czyli prawidłowych zalicza się zapasy bieżące, sezonowe, rezerwowe.

Zapasy bieżące są to zapasy związane ze stałymi potrzebami, zabezpieczające normalną działalność przedsiębiorstwa w sposób ciągły bez zakłóceń.

Zapasy sezonowe - zapasy o charakterze przejściowym występujące w przedsiębiorstwie ze względu na sezonowe wahania produkcji, zakupu lub sprzedaży, jak również ze względu na warunki transportu.

Zapasy rezerwowe - zapasy utworzone na mocy zarządzeń naczelnych władz gospodarczych podjętych w porozumieniu z centralą banku finansującego.

Zapasy nieprawidłowe - są to zapasy gospodarczo nieuzasadnione. Obejmują zapasy zbędne i nadmierne.

Zapasy zbędne - zapasy, których przedsiębiorstwo nie może wykorzystać na własne bieżące ^{lub} przyszłe potrzeby.

Zapasy nadmierne - zapasy przekraczające wielkości ekonomicznie uzasadnione potrzebami w zakresie zaopatrzenia.

Wskaźnik zapasochłonności na 1000 zł sprzedaży - obliczono jako relację pomiędzy wartością zapasów w końcu danego okresu a wielkością sprzedaży uzyskanej w tym okresie.

Wskaźnik dynamiki - obliczono jako relację pomiędzy wartością zapasu na koniec okresu do stanu na początek roku.

Wskaźnik struktury - obliczono jako procentowy udział poszczególnych grup zapasów w wartości ogółem.

Współczynnik przyrostu zapasów na 1% przyrostu sprzedaży - wyraża stosunek dynamiki zapasów do dynamiki sprzedaży w danym okresie /dynamiki odnoszone do odpowiednich okresów roku 1976/.

Wskaźnik obrotowości zapasów - przedstawia relację sprzedaży do zapasów.

Wskaźnik zapotrzebowania zapasów - charakteryzuje zależność zapasów od sprzedaży.

Wskaźnik rotacji zapasów w dniach - wyraża stosunek wartości zapasów do sprzedaży pomnożony przez ilość dni w okresie.

CZĘŚĆ ANALITYCZNA

=====

I. ZAPASY PRAWIDŁOWE1. Zapasy bieżące

Przedsiębiorstwo przemysłowe musi być wyposażone w odpowiedni zasób zapasów, aby mogło realizować wyznaczone planem zadania. Utrzymywanie zapasów jest obiektywną koniecznością zapewnienia ciągłości procesów zaopatrzenia produkcji i zbytu. Racjonalna gospodarka zapasami ma zasadniczy wpływ na wyniki finansowe przedsiębiorstw. Prawidłowa gospodarka zapasami polega na tym, aby z jednej strony zabezpieczyć prawidłowe zaopatrzenie przedsiębiorstwa w zapasy, pozwalające na płynne prowadzenie jego działalności, z drugiej zaś, żeby zapasy te były w konkretnych warunkach jak najniższe. Prowadzi to do obniżki kosztów utrzymania zapasów, wyzwolenia środków zaangażowanych w zapasach, jak również do wzrostu rentowności.

Ogólny stan zapasów w przedsiębiorstwach przemysłowych województwa katowickiego w ciągu trzech kwartałów 1977 roku według ważniejszych resortów przedstawiał się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy ogółem		
	stan na koniec		
	I kwartału	II kwartału	III kwartału
	w milionach złotych		
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	63731,4	65092,1	68127,6
w tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	1394,2	1429,6	1506,0
Ministerstwo Górnictwa	10669,9	11063,6	11492,3
Ministerstwo Hutnictwa	22084,0	23009,1	25006,6
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	5013,0	5208,1	5382,3
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	4118,2	4245,2	4405,4
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	1577,4	1575,9	1666,3
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	3767,9	3280,7	3120,5
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	7719,8	7489,1	7463,2
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	2169,1	2187,9	2280,1
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	549,0	608,4	660,8

Największe zapasy ogółem wśród resortów posiada resort hutnictwa. Udział zapasów ogółem resortu hutnictwa w zapasach ogółem województwa katowickiego sięga 30%.

Przyrost /obniżkę/ zapasów ogółem na koniec poszczególnych kwartałów w stosunku do stanu na początku roku ilustruje poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przyrost/+/obniżka/-/ zapasów ogółem		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
	w milionach złotych		
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	+1129,9	+1917,0	+4325,0
w tym: Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	-10,3	+26,6	+103,0

dok. tablicy

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przyrost/+, obniżka/-/ zapasów ogółem		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
	w milionach złotych		
Ministerstwo Górnictwa	+461,9	+838,2	+1264,8
Ministerstwo Hutnictwa	-165,3	+676,4	+2110,0
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	-6,0	+0,4	+160,4
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	+43,4	+153,1	+313,2
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	+138,6	+134,9	+216,2
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	+72,4	-432,4	-594,0
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	+141,5	-154,3	-228,8
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	+151,6	+202,9	+235,6
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzew- nego	-6,5	+47,9	+99,9

Największy przyrost zapasów ogółem wystąpił w resorcie hutnictwa o 2110,0 mln zł. W zdecydowanej większości resortów zapasy wykazują tendencję rosnącą i wyjątkiem jest resort przemysłu spożywczego¹ skupu oraz resort przemysłu maszyn ciężkich i rolniczych, gdzie zanotowano obniżkę zapasów ogółem w stosunku do stanu na początek roku. Przyrost zapasów w warunkach wzrostu gospodarczego nie jest zjawiskiem negatywnym. Jest to zjawisko konieczne do realizacji zwiększonych zadań produkcyjnych. Zbyt mały przyrost zapasów może nie gwarantować prawidłowej i rytmicznej realizacji produkcji. Wyższe przyrosty zapasów stwarzają lepsze warunki rytmicznego wykonywania produkcji zapewniając zarazem realną możliwość podejmowania gospodarczo słuszných zmian w toku realizacji planowanej produkcji. Całość sprowadza się do określenia optymalnej wielkości potrzebnych zapasów. Z tego względu przyrosty zapasów są góry planowane. Ponadplanowy wzrost zapasów nie zawsze jest zjawiskiem negatywnym. Może on być zjawiskiem dodatnim, jeżeli znajduje pokrycie w ponadplanowym wykonaniu produkcji globalnej. Niekorzystny jest natomiast ponadplanowy wzrost zapasów gospodarczo nieuzasadnionych. Oznacza on bowiem unieruchomienie dodatkowej części dochodu narodowego.

1.a. Zapasy materiałów

Podstawową grupą zapasów są zapasy materiałów. Zapasy materiałów biorą udział w procesie produkcji. Kształtowanie się zapasów materiałów wg ważniejszych resortów na koniec ostatnich trzech kwartałów przedstawia się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy materiałów		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
	w milionach złotych		
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	38480,5	39439,9	41696,7
w tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	1108,5	1139,8	1181,5
Ministerstwo Górnictwa	7095,8	7065,2	7227,7
Ministerstwo Hutnictwa	12684,2	13051,7	14417,5
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	2952,7	3001,6	3053,3

dok. tablicy

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy materiałów		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
	w milionach złotych		
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	2807,8	2976,6	3063,7
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	1048,3	1139,9	1158,8
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	1814,3	1688,7	2102,0
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	4123,0	4140,7	4043,7
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	138 4,8	1413,1	1466,9
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	389,4	431,1	484,6

Decydujący wpływ na zapasy materiałów ogółem posiadają resorty hutnictwa i górnictwa, które posiadają ponad 50% ogółu zapasów materiałowych.

Przyrost /obniżka/ zapasów materiałów na koniec poszczególnych kwartałów w stosunku do stanu na początek roku obrazuje poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przyrost /+ / obniżka / - / zapasów materiałów		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
	w milionach złotych		
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	+867,8	+1436,8	+3411,7
w tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	-35,7	-2,9	+38,8
Ministerstwo Górnictwa	+354,8	+307,6	+468,0
Ministerstwo Hutnictwa	+221,7	+514,5	+1639,3
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	+61,1	+24,1	+84,4
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	+27,5	+185,0	+269,8
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	+59,0	+146,6	+158,8
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	+81,6	-64,7	+347,2
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	-120,5	-174,5	-271,5
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	+106,2	+128,0	+444,8
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	-5,6	+31,2	+84,2

W zdecydowanej większości resortów obserwujemy przyrost zapasów materiałów, największy w resorcie hutnictwa o 1639,3 mln zł, co stanowi 50% ogółu przyrostów zapasów materiałów według stanu na koniec trzeciego kwartału. Stała tendencja malejąca przyrostu zapasów materiałów występuje w resorcie przemysłu maszyn ciężkich i rolniczych.

1.b. Zapasy produkcji niezakończonej

Zapasy produkcji niezakończonej dzielą się na produkcję w toku i półfabrykaty. Produkcja w toku to wartość zaangażowanych w produkcję środków mająca postać

rzeczową, pozostającą w różnych fazach procesu produkcyjnego. Półfabrykaty to część zapasów produkcji niezakończonych, które ze względu na przebieg procesu produkcyjnego musi być w pewnym okresie wyłączona z procesów obróbczych. W niniejszej publikacji zapasy produkcji w toku i zapasy prefabrykatów rozpatrywane są łącznie jako zapasy produkcji niezakończonych.

Zapasy produkcji niezakończonych ulegają ciągłym odchyleniom od poziomu, który uznany jest w danych warunkach za pożądany. Odchylenia te są wynikiem skracania bądź przedłużania cyklu produkcyjnych, niedoskonałości w planowaniu przebiegu produkcji, niewłaściwego zaopatrzenia materiałowego, zmienności programu produkcji itp.

Zestawienie poniższe obrazuje kształtowanie się zapasów produkcji niezakończonych na koniec trzech kwartałów 1977 roku według ważniejszych resortów:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy produkcji niezakończonych		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
	w milionach złotych		
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	14222,0	15052,3	16255,0
w tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	240,5	248,6	284,9
Ministerstwo Górnictwa	1155,2	1499,7	1498,2
Ministerstwo Hutnictwa	6572,1	6791,2	7695,0
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	1430,2	1573,0	1782,2
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	402,3	374,4	390,6
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	273,3	254,5	269,4
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	594,0	554,1	485,9
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	2622,2	2637,1	2711,1
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	238,2	357,2	376,1
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	34,3	37,2	34,6

Największe zapasy produkcji niezakończonych występują w Ministerstwie Hutnictwa, stanowią one 46% ogółu zapasów produkcji niezakończonych.

Przyrost/obniżka/ zapasów produkcji niezakończonych na koniec ostatnich 3 kwartałów w stosunku do stanu na początek roku ilustruje poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przyrost/+/ obniżka/-/ zapasów produkcji niezakończonych		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
	w milionach złotych		
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	+405,3	+666,1	+1417,0
w tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	+21,5	+27,1	+63,4
Ministerstwo Górnictwa	+63,9	+208,1	+206,6
Ministerstwo Hutnictwa	-80,9	+318,8	+775,7
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	-56,9	-45,2	+154,8
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	+44,0	+17,7	+31,8
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	+33,3	+1,9	+27,8

dok. tablicy

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przyrost/+/- obniżka/-/ zapasów produkcji niezakończonych		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
	w milionach złotych		
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	+52,4	+5,2	-63,0
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	+248,1	+78,9	+152,9
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	+42,2	+19,1	+38,0
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	+5,3	+7,9	+5,3

Największy przyrost zapasów o 775,7 mln zł w porównaniu ze stanem na początek roku wystąpił na koniec trzeciego kwartału w resorcie hutnictwa. Największą obniżkę obserwujemy w resorcie przemysłu spożywczego i skupu o 63,0 mln złotych.

Zapasy produkcji niezakończonych są odzwierciedleniem sprawności przebiegu procesów produkcji, a także zaopatrzenia i zbytu. W większości wypadków przedsiębiorstwo ma możliwość eliminowania wszelkich nieprawidłowości dotyczących zapasów produkcji niezakończonych przez doskonalenie operatywnego planowania produkcji i operatywnego regulowania zapasów w poszczególnych fazach produkcji.

1.c. Zapasy wyrobów gotowych

Wyrobem gotowym w przedsiębiorstwie jest produkt wytworzony z produkcji własnej i przeznaczonej na sprzedaż. Na przestrzeni trzech kwartałów 77 roku wartość zapasów wyrobów gotowych wykazuje tendencję malejącą.

Zapasy wyrobów gotowych na koniec trzech kwartałów 1977 roku kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy wyrobów gotowych		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
	w milionach złotych		
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	6754,9	6105,9	5831,5
w tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	33,9	29,6	29,3
Ministerstwo Górnictwa	1690,3	1553,2	1740,3
Ministerstwo Hutnictwa	1540,9	1672,5	1636,4
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	536,5	555,1	466,9
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	367,0	333,7	367,0
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	196,4	98,5	188,5
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	1050,5	699,9	268,1
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	607,4	560,1	542,4
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	305,6	229,9	242,0
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	71,8	69,4	58,4

Największe zapasy wyrobów gotowych występują w Ministerstwie Górnictwa i w Ministerstwie Hutnictwa. Stanowią one razem ponad 50% ogółu zapasów wyrobów gotowych.

Przyrost /obniżkę/ zapasów wyrobów gotowych za ostatnie trzy kwartały w stosunku do stanu na początek roku przedstawia poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przyrost/+/obniżka/-/ zapasów wyrobów gotowych		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
	w milionach złotych		
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	-188,6	-506,5	-951,2
w tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	+3,6	+1,8	+1,5
Ministerstwo Górnictwa	-57,8	-54,5	+132,6
Ministerstwo Hutnictwa	-121,3	-114,5	-42,2
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	+16,2	+13,2	-87,6
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	+1,8	-30,3	+2,5
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	+34,2	-22,2	+27,3
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	-126,3	-474,9	-906,7
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	+31,2	-71,6	-89,3
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	+0,8	+15,7	+27,4
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	+2,4	-0,2	-11,2

Największy przyrost zapasów wyrobów gotowych wystąpił w resorcie górnictwa o 132,6 mln złotych.

W większości resortów obserwujemy obniżkę zapasów wyrobów gotowych w porównaniu ze stanem na początek roku co jest zjawiskiem korzystnym. Przyrosty zapasów wyrobów gotowych świadczą o złej pracy przedsiębiorstwa lub o braku skoordynowania wielkości produkcji poszczególnych wyrobów z potrzebami.

2. Struktura zapasów

Ważnym problemem dla analizy zapasów jest rozpoznanie ich struktury ekonomicznej. Struktura zapasów zależy głównie od rodzaju działalności przedsiębiorstwa a zmienia się pod wpływem konkretnych zadań gospodarczych, sezonowości, prawidłowej lub nieprawidłowej gospodarki warunków zaopatrzenia itp. Analiza struktury zapasów ustala kształtowanie się udziału poszczególnych grup zapasów w zapasach ogółem.

W przedsiębiorstwach przemysłowych województwa katowickiego najwyższy udział w zapasach ogółem stanowią materiały. Ich udział w zapasach ogółem kształtuje się przeciętnie w granicach 60,7%. Wskaźnik struktury na przestrzeni trzech kwartałów 1977 roku wzrósł z 60,2% na początek roku do 61,2% na koniec trzeciego kwartału. Wśród resortów najwyższy udział zapasów materiałów w zapasach ogółem wystąpił w Ministerstwie Energetyki i Energii Atomowej i w Ministerstwie Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego i wyniósł przeciętnie za trzy kwartały odpowiednio 79,2% i 71,6%. Udział zapasów produkcji niezakończonych w zapasach ogółem przedstawia poniższe zestawienie:

	I kwartał	II kwartał	III kwartał
-udział zapasów produkcji niezakończonych w zapasach ogółem	22,3	23,1	23,6

Udział zasobów produkcji niezakończonych w zasobach ogółem cechuje stała tendencja rosnąca.

Najmniejszy udział zasobów produkcji niezakończonych w zasobach ogółem wystąpił w resorcie leśnictwa i przemysłu drzewnego. Na przestrzeni ostatni trzech kwartałów udział ten wynosił:

	I kwartał	II kwartał	III kwartał
- udział zasobów produkcji niezakończonych w zasobach ogółem	6,2	6,1	5,2

Udział zasobów produkcji niezakończonych w zasobach ogółem w resorcie leśnictwa i przemysłu drzewnego na przestrzeni okresu I-IX 1977 maleje. W zasobach wyrobów gotowych wskaźnik struktury na przestrzeni trzech kwartałów obniżył się z 11,1% na początek roku do 8,6%, co należy uznać za zjawisko korzystne. Największy udział zasobów wyrobów gotowych w zasobach ogółem wg stanu na 30 IX 1977 wystąpił w resorcie górnictwa 15,1%.

Analizując strukturę zasobów zaangażowanych w działalność gospodarczą przedsiębiorstw przemysłowych stwierdzamy, że większość zasobów związana jest z zasobami materiałowymi, produkcją niezakończoną oraz wyrobami gotowymi. Pozostałe grupy zasobów stanowią znikomy procent w zasobach ogółem.

3. Dynamika zasobów

Wskaźniki dynamiki zasobów należą do podstawowych wskaźników przy pomocy których można scharakteryzować gospodarkę zasobami. Wskaźniki dynamiki zasobów informują o jaki procent nastąpił wzrost czy spadek zasobów w badanym okresie.

Dynamikę zasobów ogółem na koniec I, II, III kwartału przedstawia poniższa tabela/stan na 1 I 1977 = 100/:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wskaźnik dynamiki		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
	w procentach		
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	101,8	103,0	106,8
w tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	99,3	101,9	107,3
Ministerstwo Górnictwa	104,5	108,2	112,4
Ministerstwo Hutnictwa	99,3	103,0	109,2
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	99,9	100,0	103,1
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	101,1	103,7	107,5
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	109,6	109,4	114,9
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	102,0	88,4	84,0
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	101,9	97,4	97,0
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	107,5	107,6	111,5
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	98,8	108,6	117,8

Największy procentowy przyrost zasobów ogółem nastąpił w resorcie leśnictwa i przemysłu drzewnego o 17,8%. We wszystkich resortach z wyjątkiem resortu przemysłu spożywczego i skupu oraz przemysłu maszyn ciężkich i rolniczych obserwujemy przyrost dynamiki zasobów ogółem. Przyrost dynamiki zasobów związany jest z realizacją rosnących zadań produkcyjnych i wynika z konieczności zapewnienia rytmiczności produkcji i zbytu. Dynamikę zasobów wg stanu na koniec trzech kwartałów w podziale na trzy podstawowe grupy zasobów przedstawia zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dynamika		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
	w procentach		
ZAPASY OGÓŁEM	101,8	103,0	106,8
w tym: materiały	102,3	103,8	108,9
produkcja niezakończona	102,9	104,7	109,5
wyroby gotowe	97,3	92,3	86,0

Dynamika zasobów materiałów i produkcji niezakończonej kształtowała się powyżej 100,0% i miała tendencję rosnącą. Natomiast dynamika zasobów wyrobów gotowych zmalała w porównaniu ze stanem na początek roku i miała tendencję malejącą. Spadek dynamiki zasobów wyrobów gotowych jest zjawiskiem korzystnym.

Dynamikę zasobów w podziale na podstawowe grupy w III kwartale 1977 roku obrazuje tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dynamika		
	stan na		
	31 VII 77	31 VIII 77	30 IX 77
	w procentach		
ZAPASY OGÓŁEM	105,2	107,7	106,8
w tym: materiały	107,4	111,0	108,9
produkcja niezakończona	105,4	108,6	109,5
wyroby gotowe	83,2	83,8	86,0

Dynamika zasobów w trzecim kwartale kształtowała się w grupie zasobów materiałów i produkcji niezakończonej odpowiednio od 107,4% na początek III kwartału do 108,9% na koniec kwartału w grupie materiałów, w grupie zasobów produkcji niezakończonej od 105,4% do 109,5%.

Dynamika zasobów wyrobów gotowych mimo, że zmalała w stosunku do stanu na początek roku to jednak wzrosła w stosunku do stanu na początek III kwartału z 83,2% do 86,0%.

Dynamikę zasobów wyrobów gotowych wg stanu na koniec trzech kwartałów 1977 roku prezentuje poniższa tablica:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dynamika		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
	w procentach		
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	111,8	106,4	105,3
Ministerstwo Górnictwa	96,7	96,6	108,2
Ministerstwo Hutnictwa	92,7	107,4	97,5
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	103,1	102,4	84,2
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	100,5	91,7	100,7
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	121,1	81,6	116,9
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	89,3	59,6	22,8
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	105,4	88,7	85,9
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	100,3	107,3	112,8
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	103,4	99,6	83,8

Z powyższego zestawienia wynika, że w wielu resortach dynamik zapasów wyrobów gotowych kształtuje się niekorzystnie tzn. w porównaniu ze stanem na początek roku wzrosła powyżej 100,0%.

4. Wskaźniki charakteryzujące gospodarkę zapasami

Miernikami relacji jakie zachodzą w dynamice zapasów są współczynniki przyrostu zapasów. Jednym z nich jest współczynnik przyrostu zapasów na 1% przyrostu sprzedaży, który za ostatnie trzy kwartały przedstawiał się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Współczynnik przyrostu zapasów na 1% przyrostu sprzedaży		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	0,95	0,96	1,01
w tym: Ministerstwo Górnictwa	0,97	1,01	1,05
Ministerstwo Hutnictwa	0,92	0,94	0,99
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	0,94	0,92	0,94
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	0,95	1,01	1,04
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	1,07	1,00	1,04
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	1,07	0,91	0,84
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	0,93	0,87	0,88
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	0,96	0,98	1,02
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	0,89	0,97	1,05

Wskaźnik zapotrzebowania zapasów na 1% przyrostu sprzedaży w zdecydowanej większości resortów ma tendencję rosnącą.

Wskaźnik szybkości krążenia zapasów

Wskaźniki szybkości krążenia zapasów są to wskaźniki syntetyczne wyrażające zarówno bezwzględny rozmiar zapasów, jak i ich poziom względny odniesiony do rozmiarów zużycia, kosztów produkcji lub wartości sprzedaży.

W ocenie szybkości krążenia zapasów posługujemy się zwykle trzema wskaźnikami, które jednoznacznie charakteryzują szybkość krążenia. Są to wskaźniki obrotowości zapasów, szybkość obiegu zapasów w dniach, zapotrzebowanie zapasów na 1 złoty sprzedaży.

Wskaźnik obrotowości zapasów określa liczbę obrotów dokonanych w danym okresie przez zapasy.

Na koniec ostatnich trzech kwartałów wskaźnik ten kształtował się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wskaźnik obrotowości zapasów		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	1,6	3,3	4,7
w tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	3,1	5,3	7,1
Ministerstwo Górnictwa	2,8	5,5	7,9
Ministerstwo Hutnictwa	1,6	3,1	4,4
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	0,9	1,9	2,8
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	2,3	4,3	6,2
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	1,2	2,5	3,4
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	1,2	3,0	4,5
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	0,8	1,7	2,6
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	1,3	2,6	3,9
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	1,7	3,1	4,3

Z powyższego zestawienia wynika, że wskaźnik obrotowości zapasów ma tendencję rosnącą to znaczy, że liczba obrotów zapasów na przestrzeni trzech kwartałów rośnie. Największy wskaźnik obrotowości zapasów występuje w resorcie górnictwa i w resorcie energetyki i energii atomowej. Wskaźnik obrotowości zapasów ogółem na koniec III kwartału wyniósł 4,7, co stanowi wzrost w porównaniu ze stanem na koniec I kwartału o 3,1. Wzrost wskaźnika obrotowości jest zjawiskiem korzystnym.

Wskaźnik obiegu zapasów w dniach wyraża stosunek zapasów do sumy sprzedaży pomnożony przez ilość dni w okresie. Określa on czas trwania jednego cyklu obiegu w dniach.

Wskaźnik obiegu zapasów w dniach według stanu na koniec ostatnich trzech kwartałów kształtował się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wskaźnik obiegu zapasów		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
	w dniach		
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	54,1	55,0	57,2
w tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	28,6	33,8	38,0
Ministerstwo Górnictwa	31,3	32,7	34,0
Ministerstwo Hutnictwa	56,3	58,0	61,1
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	99,2	93,9	96,9
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	39,4	41,8	43,9
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	75,4	73,4	80,1

dok. tablicy

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wskaźnik obiegu zapasów		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
	w dniach		
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	72,1	60,0	59,6
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	110,2	103,9	103,1
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	70,4	68,6	68,0
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	52,1	57,9	63,0

Wskaźnik obiegu zapasów w dniach określa po ilu dniach złotówka zaangażowana w operacji gospodarczej przyjmie pierwotną swą formę pieniężną. Wskaźnik obiegu zapasów w dniach ma tendencję malejącą w resorcie przemysłu spożywczego i skupu oraz w resorcie budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych. W pozostałych resortach obserwujemy powolny wzrost wskaźnika obiegu zapasów w dniach.

Wskaźnik zapotrzebowania zapasów określa jaka ilość zapasów jest niezbędna na 1 zł sprzedaży. Wskaźnik zapotrzebowania zapasów stanowi odwrotność wskaźnika obrotowości. Na koniec ostatnich trzech kwartałów wskaźnik ten kształtował się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wskaźnik zapotrzebowania zapasów		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	0,6	0,3	0,2
w tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	0,3	0,2	0,1
Ministerstwo Górnictwa	0,3	0,2	0,1
Ministerstwo Hutnictwa	0,6	0,3	0,2
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	1,1	0,5	0,4
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	0,4	0,2	0,2
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	0,8	0,4	0,3
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	0,8	0,3	0,2
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	1,2	0,6	0,4
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	0,8	0,4	0,3
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	0,6	0,3	0,2

Wskaźnik zapotrzebowania zapasów wykazuje za ostatnie trzy kwartały tendencję malejącą, czyli kształtuje się prawidłowo.

Najmniejszy wskaźnik zapotrzebowania zapasów wystąpił w końcu III kwartału w resorcie energetyki i energii atomowej oraz w resorcie górnictwa.

Wskaźnik zapasochłonności na 1000 zł sprzedaży

Wskaźnik zapasochłonności stanowi relację wartości zapasów do sprzedaży w danym okresie. Wskaźnik zapasochłonności w ciągu trzech kwartałów 1977 roku kształtował

się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wskaźnik zapasochłonności na 1000 zł sprzedaży		
	I kwartał	II kwartał	III kwartał
	w złotych		
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	601	305	211
w tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	318	188	140
Ministerstwo Górnictwa	348	182	126
Ministerstwo Hutnictwa	626	322	226
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	1102	522	359
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	438	232	162
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	838	408	297
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	801	333	221
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	1224	571	382
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	783	381	255
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	576	322	233

Wskaźnik zapasochłonności na 1000 zł sprzedaży za ostatnie trzy kwartały charakteryzuje tendencje malejąca.

Największy wskaźnik zapasochłonności w końcu III kwartału wystąpił w Ministerstwie Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych 382 zł, w porównaniu ze stanem na koniec I kwartału zmalał o 842 zł. Najmniejszym wskaźnikiem zapasochłonności legitymują się przedsiębiorstwa podległe resortom górnictwa i resortowi energetyki i energii atomowej. Wskaźnik zapasochłonności na przestrzeni trzech kwartałów dla przemysłu uspołecznionego ogółem zmalał z 601 zł na koniec I kwartału do 211 zł na koniec III kwartału. Tendencja obniżenia się wskaźnika zapasochłonności jest zjawiskiem korzystnym, świadczy o prawidłowej gospodarce zapasami.

5. Zapasy sezonowe

Zapasy sezonowe należą do zapasów prawidłowych. Występują one we wszystkich grupach rodzajowych. Cechą charakterystyczną zapasów sezonowych jest to, że występują one tylko w pewnych okresach roku, aby zapewnić prawidłowe wykonanie zadań planowych. Wartość zapasów sezonowych według stanu na 30 VI 1977r wyniosła 1439,6 mln zł, co stanowiło 2,2% zapasów ogółem. Kształtowanie się zapasów sezonowych w wybranych resortach przedstawia poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy sezonowe		
	stan na 1 I 77	stan na 30 VI 77	przyrost/+/ obniżka/-/ w stosunku do sta- nu na 1 I 77
	w tysiącach złotych		
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	1367757	1439612	+71855
w tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	106614	-	-

dok.tablicy

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy sezonowe		
	stan na		przyrost/+/ obniżka/-/ stosunku do stanu na 1 I 1977
	1 I 1977	30 VI 1977	
	w tysiącach złotych		
Ministerstwo Hutnictwa	1800	899	-901
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	19920	454	-19466
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	1116541	1408311	+291770
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	60296	-	-
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	11052	8600	-2452
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzew- nego	390	2317	+1927

Największe zapasy sezonowe wystąpiły w Ministerstwie Przemysłu Spożywczego i Skupu 1408,3 mln zł, co stanowiło 97,8% ogółu zapasów sezonowych. W porównaniu ze stanem na 1 I 1977 zapasy sezonowe w Ministerstwie Przemysłu Spożywczego i Skupu wzrosły o 291,8 mln zł, tj. o 26,1%. Dynamika zapasów sezonowych ogółem wyniosła 105,3% tzn. zapasy sezonowe ogółem wzrosły o 71,9 mln zł w porównaniu ze stanem na 1 I 1977. Do zjednoczeń które zadecydowały o wysokich zapasach sezonowych w Ministerstwie Przemysłu Spożywczego i Skupu należą:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Stan na 1 I 1977	Stan na 30 VI 77	Przyrost/+/ obniżka/-/
	w tysiącach złotych		
Przedsiębiorstwo Przemysłu Spirytusowego "Polmos"	8792	22210	+13418
Centrala Przemysłu Mięsnego	655	-	-
Centrala Przemysłu Zbożowo-Młynarskiego PZZ	307805	295463	-12342
Zjednoczenie Przedsiębiorstw Przemysłu Cukier- niczego	1009	11234	+10225
Zjednoczenie Przemysłu Cukrowniczego	551066	730800	-179734
Zjednoczenie Przemysłu Drobiarskiego "Poldrób"	141401	291811	+150410
Zjednoczenie Przemysłu Kocentratów Spożywczych	17687	27730	+10043
Zjednoczenie Przemysłu Piwowarskiego	46062	15463	-30599
Zjednoczenie Przemysłu Chłodniczego	42064	13600	-28464

Decydujący wpływ na wysoką wartość zapasów w Ministerstwie Przemysłu Spożywczego i Skupu odegrało Zjednoczenie Przemysłu Cukrowniczego.

Do zapasów sezonowych nie należy wliczać tych zapasów, które powstają w przedsiębiorstwie w wyniku istniejących nieprawidłowości.

6. Zapasy rezerwowe

Do zapasów rezerwowych zaliczamy te zapasy pełnowartościowe, które z przyczyn gospodarczo-uzasadnionych nie będą brać udziału w procesach produkcyjnych przez określony czas. Ogólny stan zapasów rezerwowych według stanu na 30 VI 1977 r. wyniósł 294,2 mln zł, co stanowiło 0,5% zapasów ogółem. Dynamika zapasów rezerwowych za I półrocze wyniosła 80,4% czyli wartości zapasów rezerwowych zmalała o 71,8 mln złotych. Największe zapasy rezerwowe wystąpiły w Ministerstwie Hutnictwa 285,9 mln zł co stanowiło 97,2% ogółu zapasów rezerwowych.

Dynamika zapasów rezerwowych w Ministerstwie Hutnictwa kształtowała się na poziomie 78,7%.

Do przedsiębiorstw podległych Ministerstwu Hutnictwa w których wystąpiły zapasy rezerwowe należą :

	Stan na 30 VI 1977	Wskaźnik struktury Ministerstwa Hutnictwa=100
Huta Cynku Miasteczko Śląskie	25266	8,8%
Wtórmet Bytom	176642	61,8%
Zakłady Cynkowe Silesia Katowice	84000	29,4%

Decydujące znaczenie miały zapasy rezerwowe we Wtórmeście Bytom które wyniosły 176,6 mln zł co stanowiło 61,8% ogółu zapasów rezerwowych resortu hutnictwa. Warunkiem zaliczenia zapasów do zapasów rezerwowych jest określenie ich przeznaczenia i podanie przybliżonego terminu zużycia tego zapasu.

Prawidłowe funkcjonowanie gospodarki wymaga posiadania zapasów rezerwowych uruchamianych w wypadku zaistnienia nowych zjawisk i sytuacji lub też wystąpienia takich trudności w zaopatrzeniu, których przezwyciężenie normalnymi środkami okazało się niemożliwe.

II. Zapasy nieprawidłowe

Wyznaczony poziom zapasów podlegał ciągłym zmianom. Zmiany te znajduje wyraz z odchylaniu się zapasów od wielkości planowych. Odchylenia te powodują nieosiągnięcie. Przekroczenie ustalonego poziomu zapasów wyraża się w powstaniu zapasów zbędnych i nadmiernych. Ogólny stan zapasów nieprawidłowych według stanu na 30 VI 1977 wyniósł 1237,8 mln zł co stanowiło 1,9% zapasów ogółem. Dynamika zapasów niepełnych wyniosła 83,3%. Wartość strukturę dynamikę zapasów zbędnych i nadmiernych w podziale na materiały i przedmioty nietrwałe oraz wyroby i towary handlowe ilustruje poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wartość zapasów		Dynamika stan na 1 I 1977 =100	Wskaźnik struktury	
	stan na			stan na	
	1 I 1977	30 VI 1977		1 I 1977	30 VI 1977
	w tysiącach złotych			w %	
Ogółem zapasy nieprawidłowe	1486042	1237753	83,3	100,0	100,0
z tego: zapasy zbędne	305133	345220	113,1	20,5	27,9

dok. tablicy

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wartość zapasów		Dynamika stanu na 1 I 1977 = 100	Wskaźnik struktury	
	stan na			stan na	
	1 I 1977	30 VI 1977		1 I 1977	30 VI 1977
	w tysiącach złotych			w %	
<u>zapasy zbędne/dok./</u>					
w tym: materiały i przedmioty nietrwale	280926	330280	117,6	18,9	26,6
wyroby i towary handlowe	22237	12558	56,5	1,5	1,0
<u>zapasy nadmierne</u>	1180909	892533	75,6	79,5	72,1
w tym: materiały i przedmioty nietrwale	1026392	819350	79,8	69,1	66,2
wyroby i towary handlowe	118507	55464	46,8	7,9	4,5

Udział zapasów zbędnych w zapasach nieprawidłowych według stanu na 30 VI 77 wyniósł 27,9% zapasów nadmiernych 72,1%.

Kształtowanie się zapasów zbędnych i nadmiernych według ważniejszych resortów obrazuje następujące zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy zbędne		Zapasy nadmierne	
	stan na			
	1 I 1977	30 VI 1977	1 I 1977	30 VI 1977
	w tysiącach złotych			
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	305133	345220	1180909	892533
w tym:				
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	4828	16468	22060	20089
Ministerstwo Górnictwa	68575	72238	218202	98919
Ministerstwo Hutnictwa	27048	42526	333753	214008
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	35026	35462	46237	127188
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	25784	29541	142045	175346
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	30538	12817	48013	57764
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	6025	8325	1848	6218
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	25265	45782	272139	55591
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	23356	27784	22215	17796
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	1114	1107	-	4245

Największa wartość zapasów zbędnych wg stanu na 30 VI 1977 wystąpiła w Ministerstwie Górnictwa 72238 tys.zł, co stanowiło 20,9% zapasów zbędnych ogółem.

Największe zapasy nadmierne wystąpiły w Ministerstwie Hutnictwa 214008 tys. zł co stanowiło 24,0% ogółu zapasów nadmiernych.

Na wysoką wartość zapasów zbędnych w resorcie górnictwa miały wpływ wymienione poniżej zjednoczenia:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Stan na 1 I 1977	Zapasy zagospo- darowa- ne	W tym			Stan na 30 VI 77
			sprzedaż	deprecja- cja	złomowa- nie	
w tysiącach złotych						
Jaworznicko-Mikołowskie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego	-	1468	1468	-	-	924
Dąbrowskie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego	555	145	145	-	-	562
Katowickie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego	-	110	110	-	-	125
Bytomskie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego	31723	17450	14150	260	588	25738
Zabrzezańskie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego	100200	2524	-	-	-	7496
Rybnickie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego	2099	2951	1323	242	561	6543
Zjednoczenie Przemysłu Maszyn Górniczych "Polmag"	23263	23325	13796	1866	785	27298
Zjednoczenie Budowlano- Montażowe Przemysłu Wę- glowego	69	123	49	-	24	280
Zjednoczenie Budownict- wa Górniczego	-	649	-	-	649	1261
Centrala Zaopatrzenia Górnictwa	15	19	19	-	-	61
Zjednoczenie Górnictwa Naftowego i Gazownictwa	78	8	8	-	-	129

Na stosunkowo wysokie zapasy nadmierne w Ministerstwie Hutnictwa wywarły decydujący wpływ następujące zjednoczenia:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Stan na		Dynamika
	1 I 1977	30 VI 1977	stan na 1 I 1977 =100
	w tysiącach złotych		w %
Zjednoczenie Hutnictwa Żelaza i Stali	54559	56611	103,8
Zjednoczenie Górniczo-Hutnicze Metali Nieżelaz- nych "Metale"	173396	75072	43,3
Zjednoczenie Przemysłu Materiałów Ogniotrwałych	1215	850	69,9
Zjednoczenie Maszyn Górniczych	44216	27385	61,9
Centrala Gospodarki Złomem "Centrozłom"	-	884	-

Wśród zjednoczeń podległych Ministerstwu Hutnictwa największe zapasy nadmierne wg stanu na 30 VI 1977 zanotowano w Zjednoczeniu Górniczo-Hutniczym Metali Nieżelaznych "Metale" 75072 tys.zł co stanowiło 35,1% zapasów nadmiernych resortu hutnictwa. Największa dynamika wystąpiła w Zjednoczeniu Hutnictwa Żelaza i Stali 103,8%.

Do przedsiębiorstw podległych Zjednoczeniu Górniczo-Hutniczemu Metali Nieżelaznych "Metale" w których wystąpiły duże zapasy nadmierną należą:

- Zakład Metalurgiczny "Trzebinia" 39837 tys.zł
- Walcowania Metali "Łabędy" 2151 "

- Kombinat Górniczo-Hutniczy "Bolesław" Bukowno
- Zakłady Cynkowe "Silesia" Katowice

1442 tys.zł
12488 tys.zł

Przyrost/obniżka/ i dynamika zapasów nieprawidłowych wg ważniejszych resortów kształtowała się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy zbędne		Zapasy nadmierne	
	przyrost/+/ obniżka/-/ stosunku do stanu na 1 I 1977	dynamika stan na 1 I 1977 = 100	przyrost/+/ obniżka/-/ stosunku do stanu na 1 I 1977	dynamika stan na 1 I 1977 = 100
	w tys.zł	w %	w tys.zł	w %
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	+40087	113,1	-288376	75,6
w tym:				
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	+11640	341,1	-1971	91,1
Ministerstwo Górnictwa	+3663	105,3	-119283	45,3
Ministerstwo Hutnictwa	+15478	157,2	-119745	64,1
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	+366	101,0	+80951	275,1
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	+3757	114,6	+33301	123,4
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	-17721	41,9	+9751	120,3
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	+2300	138,2	+4370	336,5
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	+20517	181,2	-216548	20,4
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	+4428	119,0	-4419	80,1
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	-7	99,4	+4245	-

Największy przyrost zapasów zbędnych wystąpił w resorcie górnictwa o 36630 tys.zł, zapasów nadmiernych w resorcie przemysłu spożywczego i skupu o 336,5 tys. złotych. Udział zapasów nieprawidłowych w zapasach ogółem w podstawowych resortach przedstawia poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy		Udział	Zapasy		Udział	Różnica udziałów +przyrost -obniżka
	ogółem	nieprawidłowe		ogółem	nieprawidłowe		
	stan na 1 I 1977			stan na 30 VI 1977			
	w mln złotych		w %	w mln złotych		w %	
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	63175,1	1486,0	2,4	65092,1	1237,8	1,9	-0,5
w tym:							
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	1403,0	26,9	1,9	1429,6	36,6	2,6	+0,5
Ministerstwo Górnictwa	10225,4	286,8	2,8	11063,6	171,2	1,6	-0,8
Ministerstwo Hutnictwa	22332,7	360,8	1,6	23009,1	256,5	1,2	-0,4
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	5207,7	81,3	1,6	5208,1	162,7	3,2	+1,6
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	4092,1	167,8	4,1	4245,2	204,9	4,9	+0,8

dok.tablicy

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy		Udział	Zapasy		Udział	Różnica udziałów +przyrost, -obniżka
	ogółem	nieprawidłowe		ogółem			
	stan na 1 I 1977			stan na 30 VI 1977			
	w mln złotych		w %	w mln złotych		w %	
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	1441,0	78,6	5,5	1575,9	70,6	4,5	-1,0
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	3713,1	7,9	0,2	3280,7	14,5	0,5	-0,3
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	7692,0	297,4	3,9	7489,1	101,4	1,4	-2,5
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	2033,6	45,6	2,3	2187,9	45,6	2,1	-0,2
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	560,5	1,1	0,2	608,4	5,4	0,9	+0,7

Najwyższy udział zapasów nieprawidłowych w zapasach ogółem wg stanu na 30 VI 1977 wystąpił w Ministerstwie Przemysłu Chemicznego 4,9% co stanowi wzrost o 0,8% w porównaniu ze stanem na 1 I 1977 rok.

Najmniejszy procentowy udział zapasów nieprawidłowych w zapasach ogółem wystąpił w Ministerstwie Przemysłu Spożywczego i Skupu 0,5%.

Strukturę resortową zapasów zbędnych i nadmiernych ilustruje poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy zbędne		Zapasy nadmierne	
	stan na 30 VI 77	struktura ogółem=100	stan na 30 VI 77	struktura ogółem=100
	w tys.zł	w %	w tys.zł	w %
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	345220	100,0	892533	100,0
w tym:				
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	16468	9,7	20089	2,2
Ministerstwo Górnictwa	72238	20,9	98919	11,0
Ministerstwo Hutnictwa	42526	12,3	214008	23,9
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	35462	10,2	127188	14,2
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	29541	8,5	175346	19,6
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	12817	3,7	57764	6,4
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	8325	2,4	6218	0,6
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	45782	13,2	55591	6,2
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	27784	8,0	17796	1,9
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	1107	0,3	4245	0,4

Największy udział w zapasach zbędnych posiada Ministerstwo Górnictwa 20,9%. W zapasach nadmiernych Ministerstwo Hutnictwa 23,9%.

Kształtowanie się zapasów nadmiernych ujawnionych w okresie I-VI 1977 przedstawia tabela zamieszczona poniżej:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy nadmierne ujawnione w okresie I - VI 77	W tym	
		materiały i przedmioty nietrwałe	wyroby i towary handlowe
	w tysiącach złotych		
OGÓŁNA PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	665657	627719	28513
W tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	10314	10314	-
Ministerstwo Górnictwa	83659	79427	2039
Ministerstwo Hutnictwa	68022	56730	8292
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	127528	127528	-
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	138717	138717	-
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	47568	44438	3085
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	6503	6295	208
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	97430	93240	-
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	20504	7047	13415
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	4245	4245	-

Największą wartość zapasów nadmiernych ujawnionych w okresie I półrocza wystąpiła w Ministerstwie Przemysłu Chemicznego 138717 tys.zł co stanowiło 20,8% ogółu zapasów nadmiernych ujawnionych.

Zagospodarowanie zapasów nieprawidłowych pociąga za sobą ujemne skutki, które mają charakter strat. Koszty zagospodarowania zapasów nieprawidłowych mogą mieć ważną postać w zależności od sposobu zagospodarowania.

Zapasy nieprawidłowe można zagospodarować przez zużycie ich w przedsiębiorstwie w którym powstały, sprzedaż na zewnątrz przedsiębiorstwa oraz deprecjację i złomowanie. Zużycie zapasów nieprawidłowych na cele wewnętrzne przedsiębiorstwa pociąga za sobą konieczność poniesienia dodatkowych kosztów. Sprzedaż zapasów nieprawidłowych powoduje również ujemne skutki finansowe. Wyrażają się one w obniżce ceny sprzedaży zapasów w stosunku do ceny nabycia. Najmniej efektywnym sposobem zagospodarowania zapasów nieprawidłowych jest złomowanie lub zniszczenie zapasów.

Zapasy nieprawidłowe wg stanu na 30 VI 1977 były zagospodarowane w formie i sprzedaży 213038 tys.zł deprecjacji 6617,6 tys.zł, złomowanie 240090 tys.zł. Ogółem zagospodarowano zapasy nieprawidłowe na sumę 57099 tys.zł. Najwięcej zapasów nieprawidłowych zagospodarowano w formie złomowania co stanowiło 42,0% ogółu zapasów zagospodarowanych/szczegółowe tablice w części tabelarycznej/.

Zapasy nieprawidłowe w okresie I-IX 1977

Ogólny stan zapasów nieprawidłowych wg stanu na 30 IX 1977 wyniósł 1200679 tys.zł z tego na zapasy zbędne przypadało 391478 tys.zł a na zapasy nadmierne 80921 tys.zł. Udział zapasów nieprawidłowych w zapasach ogółem wyniósł 1,8% co stanowi obniżkę^w porównaniu do II kwartału o 0,1%.

Kształtowanie się zapasów nieprawidłowych w ważniejszych resortach przedstawia poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy nie- prawidłowe	Z tego	
		zapasy zbęd- ne	zapasy nad- mierne
	stan na 30 IX 1977		
	w tysiącach złotych		
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	1200679	391478	809201
w tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	19002	5351	13651
Ministerstwo Górnictwa	139184	56174	83010
Ministerstwo Hutnictwa	434773	166662	268111
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	177403	42809	134594
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	211177	28653	182524
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	73505	12490	61015
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	10865	9411	1454
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	100352	41714	58638
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	32000	24542	8258
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	3219	1183	2036

Największe zapasy nieprawidłowe na koniec III kwartału wystąpiły w Ministerstwie Hutnictwa 434773 tys.zł. Ogólny stan zapasów nieprawidłowych w porównaniu ze stanem na 1 I 1977 zmalał o 285363 tys.zł, tj. o 19,2%.

Rozmieszczenie zapasów nieprawidłowych charakteryzuje wskaźnik struktury, który dla poszczególnych resortów przedstawia się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy		
	nieprawidłowe	zbędne	nadmierne
	stan na 30 IX 1977		
	w %		
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	100,0	100,0	100,0
w tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	1,6	1,4	1,7
Ministerstwo Górnictwa	11,6	14,3	10,2
Ministerstwo Hutnictwa	36,2	42,6	33,1
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	14,8	10,9	16,6
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	17,6	7,3	22,5
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	6,1	3,2	7,5
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	0,9	2,4	0,2
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	8,3	10,6	7,2
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	2,7	6,3	1,0
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	0,3	0,3	0,2

Decydujące znaczenie w kształtowaniu się zapasów nieprawidłowych odgrywa resort hutnictwa, którego udział w zapasach nieprawidłowych ogółem wynosi 35,2%, w zapasach zbędnych dochodzi do 42,6% w nadmiernych do 33,1%.

Zapasy nieprawidłowe w Ministerstwie Przemysłu Maszynowego wyniosły 177403 tys. zł. Na tak dużą wartość zapasów nieprawidłowych w resorcie przemysłu maszynowego wpłynęły następujące zjednoczenia:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy nie- prawidłowe	Z tego	
		zapasy zbę- dne	zapasy nad- mierne
	w tysiącach złotych		
Zjednoczenie Urządzeń Technologicznych "Techma"	5800	3305	2575
Zjednoczenie Przemysłu Precyzyjnego "Prema"	42745	106	42639
Zjednoczenie Przemysłu Maszyn Budowl- nych "Bumar"	33688	13503	20185
Zjednoczenie Przemysłu Zmechanizowanego Sprzętu Domowego "Polar "	1797	197	1600
Zjednoczenie Przemysłu Sprzętu Optycznego i Medycznego "Omel"	6075	1254	4821
Zjednoczenie Przemysłu Obrabiarkowego "Ponar"	42179	9338	32841
Zjednoczenie Przemysłu Automatyki i Apa- ratury Pomiarowej "Mera"	12555	6134	6421
Zjednoczenie Sprzętu Oświetleniowego i Elektroinstalacyjnego "Polam"	3062	386	2676
Zjednoczenie Produkcji Sprzętu Gospo- darstwa Domowego "Domgos"	4589	838	3751
Zjednoczenie Przemysłu Maszyn i Aparatów Elektrycznych "Ema"	24833	7748	17085

Największe zapasy nieprawidłowe na koniec III kwartału wystąpiły w Zjednoczeniu Przemysłu Precyzyjnego "Prema" 42745 tys. zł i w Zjednoczeniu Przemysłu Obrabiarkowego "Ponar" 42179 tys. zł.

Dynamika zapasów nieprawidłowych na koniec II i III kwartału kształtowała się wg ważniejszych resortów następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dynamika		Przyrost/+/ -obniżka dyna- miki w stosunku do stanu na 30 VI 1977
	stan na 30 VI 77	stan na 30 IX 77	
	w %		
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	83,3	80,8	- 2,5
w tym:			
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	136,1	70,6	-65,5
Ministerstwo Górnictwa	64,0	48,5	-15,5
Ministerstwo Hutnictwa	71,1	120,5	+49,4
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	200,1	218,2	+18,1
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	122,1	125,9	+3,8

dok. tablicy

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dynamika		+przyrost -obniżka dy- namiki w sto- sunku do sta- nu na 30 VI 1977
	stan na		
	30 VI 1977	30 IX 1977	
	w %		
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	89,8	93,5	+ 3,7
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	183,5	137,9	-45,6
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Cięż- kich i Rolniczych	34,1	33,7	-0,4
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	100,0	71,9	-28,1
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	490,9	290,9	-200,0

Największy spadek dynamiki o 200,0% zanotowano w resorcie leśnictwa i przemysłu drzewnego. Największy przyrost wystąpił w Ministerstwie Hutnictwa o 49,4%. Dynamika zapasów nieprawidłowych ogółem zamknęła się cyfrą 80,8% według stanu na 30 IX 1977. W porównaniu ze stanem na 30 VI 1977 dynamika spadła o 2,5%.

Wysoka dynamika zapasów nieprawidłowych wystąpiła w Ministerstwie Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego 290,9% i w Ministerstwie Przemysłu Maszynowego 218,2%, co jest zjawiskiem niekorzystnym.

Na dynamice zapasów nieprawidłowych zaważyły dynamiki zapasów zbędnych i nadmiernych, które na koniec II i III kwartału przedstawiały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy zbędne			Zapasy nadmierne		
	II kwartał	III kwartał	+przyrost -obniżka	II kwartał	III kwartał	+przyrost -obniżka
	dynamika w %					
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZ- NICZNY	113,1	128,3	+15,2	75,6	68,5	7,1
w tym:						
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	341,1	110,8	-230,3	91,1	61,9	29,2
Ministerstwo Górnictwa	105,3	81,9	-23,4	45,3	38,1	7,2
Ministerstwo Hutnictwa	157,2	616,2	+459,0	64,1	80,3	16,2
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	101,0	121,9	+20,9	275,1	291,1	16,0
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	114,6	111,1	-3,5	123,4	128,5	5,1
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	41,9	40,9	-1,0	120,3	217,1	6,8
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	138,2	106,4	-31,8	336,5	78,7	257,8
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolni- czych	181,2	165,1	-16,1	20,4	21,5	1,1
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	119,0	105,1	-13,9	80,1	37,2	42,9
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	99,4	106,2	+6,8	-	-	-

Na dynamikę zapasów zbędnych ogółem decydujący wpływ odegrał resort hutnictwa resort hutnictwa gdzie dynamika osiągnęła 616,2%. Dynamika zapasów nadmiernych w porównaniu z poprzednim kwartałem spadła o 7,1% , natomiast zbędnych wzrosła o 15,2%.

W zapasach nadmiernych największa dynamika wśród resortów wg stanu na koniec III kwartału wystąpiła w Ministerstwie Przemysłu Maszynowego 291,1 w porównaniu do II kwartału wzrosła o 16,0%.

Zapasy nieprawidłowe według struktury gałęziowej przemysłu, w podziale na zapasy zbędne i nadmierne ilustruje poniższe zestawienie wg stanu na koniec trzeciego kwartału:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zapasy nie- prawidłowe	Z tego	
		zapasy zbę- dne	zapasy nad- mierne
	w tysiącach złotych		
OGÓŁEM PRZEMYSŁ USPOŁECZNIONY	1200679	391478	809201
w tym:			
Przemysł węglowy	48774	17225	31549
Przemysł paliw	34786	1302	33484
Przemysł energetyczny	15435	3438	11997
Przemysł hutnictwa żelaza	169485	32819	136666
Przemysł metali nieżelaznych	166901	116155	50746
Przemysł metalowy	78031	12140	66691
Przemysł maszynowy	325729	110120	215609
Przemysł precyzyjny	35021	16100	18921
Przemysł środków transportu	15768	8243	7525
Przemysł elektrotechniczny i elektroniczny	38611	14554	24057
Przemysł chemiczny	122592	29075	153517
Przemysł materiałów budowlanych	12734	6777	5957
Przemysł szklarski	2565	1041	1524
Przemysł ceramiki szlachetnej	238	213	25
Przemysł drzewny	2628	591	2037
Przemysł papierniczy	598	598	-
Przemysł włókienniczy	12017	4672	7345
Przemysł odzieżowy	59602	6441	53161
Przemysł skórzaný	1426	917	509
Przemysł spożywczy	10325	8875	1450
Pozostałe gałęzie przemysłu	193	182	11

Największe zapasy nieprawidłowe wg struktury gałęziowej przemysłu wystąpiły w przemyśle maszynowym 325729 tys.zł, w przemyśle hutnictwa żelaza 169485 oraz w przemyśle metali nieżelaznych 166901 tys.zł. Do głównych przyczyn powstawania zapasów nieprawidłowych należą: zmiana zadań planowych tak pod względem rozmiarów jak i struktury asortymentowej , zaniechanie lub wstrzymanie produkcji, spiętrzenie dostaw, zmiany konstrukcyjne i technologiczne, zawyżenie norm zużycia względnie potrzeb materiałowych zgłoszonych służbie zaopatrzenia , planowanie produkcji bez pokrycia w planie zamówień, nieprawidłowa działalność służby zaopatrzenia itp.

Tabl. 1

ZAPASY NADMIERNE WEDŁUG GAŁĘZI WYROBÓW GAŁĘZIACH PRZE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem przemysł uspołecz- niony	W	
		Przemysł węglowy	Przemysł paliw
Ogółem	809201	31549	33484
Węgiel i brykiety	2338	-	-
Paliwa	4005	1	3715
Wyroby hutnictwa żelaza	128049	319	377
Wyroby przemysłu metali nieżelaznych	37231	126	106
Wyroby przemysłu metalowego	142553	6652	1196
Maszyny i urządzenia	145623	16774	90
Wyroby przemysłu precyzyjnego	16745	500	57
Środki transportu	5083	680	70
Wyroby przemysłu elektrotechnicznego i elektronicznego	75208	4112	373
Wyroby przemysłu chemicznego	110044	903	27386
Materiały budowlane	9335	42	25
Wyroby ze szkła	17718	12	28
Wyroby ze szkła i ceramiki szlachetnej	593	19	2
Wyroby przemysłu drzewnego	7755	209	26
Wyroby przemysłu papierniczego	5995	106	-
Wyroby przemysłu włókienniczego	71557	227	18
Wyroby przemysłu odzieżowego	2134	520	14
Wyroby przemysłu skórzanego	924	-	1
Wyroby przemysłu spożywczego	8950	-	-
Wyroby pozostałych gałęzi przemysłu	16799	347	-
Produkty leśnictwa	562	-	-

MYŚLUSPOŁECZNIONEGO WEDŁUG STANU NA 30 IX 1977 ROKU

tym							
Przemysł energe- tyczny	Przemysł hutnic- twa żelaza	Przemysł metali nieżelaz- nych	Przemysł meta- lowy	Przemysł maszyno- wy	Przemysł precyzyj- ny	Przemysł elektrotech- niczny i elektronicz- ny	Przemysł chemiczny
tysiącach złotych							
11997	136666	50746	66691	21509	18921	24057	153517
-	-	-	-	89	-	601	1648
-	140	-	90	1	8	-	50
1157	5800	5327	46847	54547	251	12376	121
46	1025	22049	1533	4660	1248	1056	5092
1725	52977	7464	4689	50528	693	1420	12728
1826	54787	7511	2546	49688	5	4776	2520
431	812	210	283	12994	1117	281	84
436	176	1244	15	540	40	-	4
5859	12644	2465	3772	36617	11600	1621	561
180	513	660	4757	3473	3311	1443	65585
25	6917	588	367	290	-	59	91
4	13	9	27	127	120	52	17311
2	34	254	109	47	7	44	63
2	33	1351	47	1300	416	125	3690
7	277	-	16	74	1	10	4560
91	223	93	988	48	32	3	26500
75	30	744	520	29	-	1	10
126	137	252	21	8	-	11	-
5	-	-	-	-	-	-	8929
-	74	523	64	676	72	182	2408
-	-	-	-	-	-	-	562

Tabl. 2

ZAPASY NADMIERNE WEDŁUG GAŁĘZI WYROBÓW W WYBRANYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem przemysł uspołecz- niony	W	
		Minister- stwo Energetyki i Energii Atomowej	Minister- stwo Górnictwa
Ogółem	809201	13651	83010
Węgiel i brykiety	2338	-	-
Paliwa	4005	-	2
Wyroby hutnictwa żelaza	128049	2308	15590
Wyroby przemysłu metali nieżelaznych	37231	46	3005
Wyroby przemysłu metalowego	142553	2134	11839
Maszyny i urządzenia	145623	1886	33110
Wyroby przemysłu precyzyjnego	16745	440	1750
Środki transportu	5083	436	867
Wyroby przemysłu elektrotechnicznego i elektronicznego	75208	5878	10209
Wyroby przemysłu chemicznego	110044	183	4011
Materiały budowlane	9335	28	8014
Wyroby ze szkła i ceramiki szlachetnej	18311	6	56
Wyroby przemysłu drzewnego	7755	2	250
Wyroby przemysłu papierniczego	5995	7	112
Wyroby przemysłu włókienniczego	71557	91	1163
Wyroby przemysłu odzieżowego	2134	75	561
Wyroby przemysłu skórzanego	924	126	6
Wyroby przemysłu spożywczego	8950	5	-
Wyroby pozostałych gałęzi przemysłu	16799	-	408
Produkty leśnictwa	562	-	-

RESORTACH PRZEMYSŁU USPOŁECZNUONEGO WEDŁUG STANU NA 30 IX 1977 ROKU

tys.

Minister- stwo Hut- nictwa	Minister- stwo Przemy- słu Maszyno- wego	Minister- stwo Przemy- słu Chemicz- nego	Minister- stwo Przemy- słu Lekkiego	Minister- stwo Przemy- słu Spożyw- czego i Skupu	Minister- stwo Przemy- słu Ma- szyn Cię- żkich i Rolniczych	Minister- stwo Bu- downictwa i Przemy- słu Mate- riałów Budowlan- ych	Minister- stwo Leś- nictwa i Przemysłu Drzewnego
tysiącach złotych							
268111	134594	182524	61015	1454	58638	8258	2036
89	601	1648	-	-	-	-	-
140	8	3765	-	-	90	-	-
40686	56970	109	17	303	10457	679	-
24504	2964	5207	170	11	1057	159	-
91345	11695	13330	1382	79	9004	1601	-
70926	27598	531	4066	112	7780	665	-
3450	2273	148	29	-	7869	729	-
1889	4	106	97	13	794	129,	-
19554	24898	527	500	14	17608	1024	-
1960	5363	92768	809	-	2272	2130	565
126	46	20	-	-	394	602	-
360	251	17414	13	-	126	23	-
2557	398	3716	33	-	42	131	521
351	190	4380	14	-	16	3	929
330	235	25842	43352	3	632	-	-
824	493	2	208	-	38	7	-
486	21	1	263	-	11	87	-
-	-	8929	-	-	-	-	21
645	506	3493	10042	919	430	289	-
-	-	562	-	-	-	-	-

Tabl. 3

ZAPASY ZBĘDNE WEDŁUG GAŁĘZI WYROBÓW W WYBRA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem przemysł uspołecz- niony	W	
		Przemysł Węglowy	Przemysł paliw
Nazwa gałęzi wyrobów według SWW			
Ogółem	391478	17225	1032
Węgiel i brykiety	1	-	-
Paliwa	646	-	-
Wyroby hutnictwa żelaza	55798	5558	504
Wyroby przemysłu metali nieżelaznych	101302	4	23
Wyroby przemysłu metalowego	61062	3107	358
Maszyny i urządzenia	55534	4922	51
Wyroby przemysłu precyzyjnego	10293	278	6
Środki transportu	7327	445	58
Wyroby przemysłu elektrotechnicznego i elektronicznego	38935	1336	208
Wyroby przemysłu chemicznego	22380	302	13
Materiały budowlane	4232	148	-
Wyroby ze szkła	1780	23	-
Wyroby ze ceramiki szlachetnej	578	23	3
Wyroby przemysłu drzewnego	1476	8	-
Wyroby przemysłu papierniczego	3026	-	-
Wyroby przemysłu włókienniczego	10690	90	78
Wyroby przemysłu odzieżowego	3414	687	-
Wyroby przemysłu skórzanego	1733	249	-
Wyroby przemysłu spożywczego	608	-	-
Wyroby pozostałych gałęzi przemysłu	10866	45	-
Produkty rolne	10	-	-

NYCH GAŁĘZIACH PRZEMYSŁU USPOŁECZNIONEGO WEDŁUG STANU NA 30 IX 1977 ROKU

tym							
Przemysł energe- tyczny	Przemysł hutnic- twa żelaza	Przemysł metali nieżelaz- nych	Przemysł metalow- y	Przemysł maszyno- wy	Przemysł precyzyj- ny	Przemysł elektro- techniczny i elektro- niczny	Przemysł chemiczny
tysiącach złotych							
3438	32819	116153	12140	110120	16100	14554	29075
-	-	-	-	-	-	-	-
-	7	434	-	20	-	135	45
1094	4335	6194	2559	26902	419	1061	4381
10	275	91396	3060	2427	499	426	3668
325	9738	6664	5033	22399	405	6499	2141
792	6527	5710	93	33379	76	130	443
140	1179	1118	487	3483	2056	687	236
69	1053	467	211	2049	1	214	23
618	3511	2117	549	12907	10785	4283	516
65	811	698	1264	3788	1665	856	10330
36	397	1299	454	1342	19	-	194
10	298	77	16	474	-	9	103
21	350	57	1	31	11	21	55
-	76	240	19	426	1	102	499
-	41	148	94	15	24	-	2246
14	133	670	142	333	4	56	3339
232	1099	562	2	474	53	8	21
13	64	193	64	427	11	21	100
-	2	3	-	-	-	-	364
-	2920	107	92	602	71	46	371
-	3	1	-	-	-	-	-

Tabl. 4

ZAPASY ZBĘDNE WEDŁUG GAŁĘZI WYROBÓW WYBRANYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem przemysłu uspołecz- niony	W	
		Minister- stwo Energe- tyki i Energii Atomowej	Minister- stwo Górnictwa
Ogółem	391478	5351	56174
Węgiel brykietowy	1	-	-
Paliwo	646	-	-
Wyroby hutnictwa żelaza	55798	1721	15971
Wyroby przemysłu metali nieżelaznych	101302	13	345
Wyroby przemysłu metalowego	61562	1208	10003
Maszyny i urządzenia	55534	857	14702
Wyroby przemysłu precyzyjnego	10283	150	2554
Środki transportu	7327	69	688
Wyroby przemysłu elektrotechnicznego i elektronicznego	38935	672	7897
Wyroby przemysłu chemicznego	22380	189	1657
Materiały budowlane	4232	67	462
Wyroby ze szkła i ceramiki szlachetnej	1780	31	64
Wyroby przemysłu drzewnego	1476	12	25
Wyroby przemysłu papierniczego	3026	-	24
Wyroby przemysłu włókienniczego	10690	69	227
Wyroby przemysłu odzieżowego	3414	243	836
Wyroby przemysłu skórzanego	1733	50	522
Wyroby przemysłu spożywczego	608	-	-
Wyroby pozostałych gałęzi przemysłu	10866	-	198
Produkty rolnictwa	10	-	-

RESORTACH PRZEMYSŁU USPOŁECZNIENIEGO WEDŁUG STANU NA 30 IX 1977 ROK

tym							
Minister- stwo Hutnic- twa	Minister- stwo Przemysłu Maszyno- wego	Minister- stwo Przemysłu Chemicz- nego	Minister- stwo Przemysłu Lekkiego	Minister- stwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	Minister- stwo Prze- mysłu Maszyn Ciężkich i Rol- niczych	Minister- stwo Pu- downictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	Minister- stwo Leś- nictwa i Przemysłu Drzewnego
tysiącach złotych							
166662	42809	28653	12490	9411	41714	24542	1183
-	-	-	-	1	-	-	-
441	157	45	3	-	-	-	-
13163	5357	3884	148	374	11407	3339	-
92016	1044	3627	94	532	2980	481	-
20895	12019	1898	1047	1124	8657	3635	158
14234	3813	329	1309	767	9371	9835	279
2583	1307	303	210	238	1861	1071	-
1702	1342	48	32	397	1619	957	10
7752	13463	2114	164	130	3588	2886	22
2909	2901	9786	1427	483	1424	1086	333
2795	117	120	46	8	224	364	9
917	383	135	1	54	58	58	77
539	151	348	-	17	121	191	66
222	15	2246	368	2	96	53	-
973	213	3128	5464	389	9	20	148
1892	89	21	33	4	10	222	28
393	36	100	484	10	43	60	13
5	-	364	-	188	-	33	-
3227	370	158	1600	4693	246	259	40
4	-	-	-	-	-	6	-

Tabl. 5 STRUKTURA ZAPASÓW NA KONIEC TRZECH KWARTAŁÓW 1977 ROKU

WYSZCZEGÓLNIENIE w tym: a- Ogółem b- materiały c- produkcja nierolnicza d- wyroby gotowe		Wskaźnik struktury		
		stan na 31 III 1977	stan na 30 VI 1977	stan na 31 IX 1977
		w %		
Ogółem przemysł uspołeczniiony	a	100,0	100,0	100,0
	b	60,4	60,6	61,2
	c	22,3	23,1	23,6
	d	10,6	9,4	8,6
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	a	100,0	100,0	100,0
	b	79,5	79,7	78,4
	c	17,3	17,4	18,9
	d	2,4	2,1	1,9
Ministerstwo Górnictwa	a	100,0	100,0	100,0
	b	66,5	63,9	62,9
	c	10,8	13,6	13,0
	d	15,8	14,0	15,1
Ministerstwo Hutnictwa	a	100,0	100,0	100,0
	b	57,4	56,7	57,7
	c	29,8	29,5	30,8
	d	7,0	7,3	6,5
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	a	100,0	100,0	100,0
	b	58,9	57,6	56,7
	c	28,5	30,2	33,1
	d	10,7	10,7	8,7
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	a	100,0	100,0	100,0
	b	68,2	70,1	69,5
	c	9,8	8,8	8,9
	d	8,9	7,9	8,3
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	a	100,0	100,0	100,0
	b	66,5	72,3	69,5
	c	17,3	16,2	16,2
	d	12,4	6,2	11,3
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	a	100,0	100,0	100,0
	b	48,2	51,5	67,4
	c	15,8	16,9	15,6
	d	27,9	21,4	8,6
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	a	100,0	100,0	100,0
	b	53,4	55,3	54,2
	c	34,0	35,2	36,3
	d	7,9	7,5	7,3
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	a	100,0	100,0	100,0
	b	63,8	64,6	64,3
	c	11,0	16,3	16,5
	d	14,1	10,5	10,6
Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	a	100,0	100,0	100,0
	b	70,9	70,8	73,3
	c	6,2	6,1	5,2
	d	13,1	11,4	8,8

Tabl. 6 STRUKTURA ZAGOSPODAROWANIA ZAPASÓW ZBĘDNYCH WEDŁUG STANU NA 30 VI 1977 ROK

WYSZCZEGÓLNIENIE		Zapasy zagospoda- rowane	W tym		
a- ogółem			sprzedaż	deprecjacja	złomowanie
b- materiały i przedm.nietrwałe					
c- wyroby i towary handlowe					
w %					
Ogółem przemysł uspołeczniiony	a	100,0	37,3	11,6	42,0
	b	100,0	52,1	9,2	24,7
	c	100,0	13,7	18,3	67,9
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	a	100,0	42,7	12,1	16,5
	b	100,0	42,9	12,2	16,6
	c	100,0	-	-	-
Ministerstwo Górnictwa	a	100,0	65,8	5,1	6,1
	b	100,0	66,1	5,2	6,2
	c	100,0	-	-	-
Ministerstwo Hutnictwa	a	100,0	7,5	14,9	76,1
	b	100,0	19,2	10,8	66,6
	c	100,0	0,04	21,0	78,9
Ministerstwo Przenysłu Maszyn	a	100,0	47,2	22,2	8,4
	b	100,0	47,8	21,3	8,5
	c	100,0	6,3	93,6	-
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	a	100,0	32,5	6,3	8,3
	b	100,0	32,6	6,3	8,1
	c	100,0	-	-	-
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	a	100,0	87,6	5,1	2,2
	b	100,0	70,9	11,8	5,3
	c	100,0	99,7	0,2	-
Ministerstwo Przemysłu Spożyw- czego i Skupu	a	100,0	64,3	14,2	6,3
	b	100,0	64,2	14,2	6,3
	c	100,0	-	-	-
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolniczych	a	100,0	80,9	5,3	1,4
	b	100,0	81,3	5,4	1,4
	c	100,0	65,8	-	-
Ministerstwo Budownictwa i Prze- mysłu Materiałów Budowlanych	a	100,0	50,5	14,4	5,6
	b	100,0	50,6	14,5	5,5
	c	100,0	-	-	-
Ministerstwo Leśnictwa i Prze- mysłu Drzewnego	a	100,0	69,2	-	12,3
	b	100,0	69,2	-	12,3
	c	100,0	-	-	-

Tabl. 7 ZAGOSPODAROWANIE ZAPASÓW ZBĘDNYCH WEDŁUG STANU NA 30 VI 1977 ROK

WYSZCZEGÓLNIENIE a- ogółem b- materiały i przedm. metru c- wyroby gotowe		Zapasy ujawnio- ne	Zapasy zagospo- darowane	W tym		
				sprzedaż	depre- cjacka	ziomowa- nie
w tysiącach złotych						
Ogółem przemysł uspołecznio- ny	a b c	616055 418683 157531	570996 364908 166257	213038 190076 22907	66176 33672 30549	240090 89928 112956
w tym:						
Ministerstwo Energetyki i Energii Atomowej	a b c	17241 17241 -	5601 5573 -	2395 2395 -	680 680 -	926 926 -
Ministerstwo Górnictwa	a b c	54647 54647 -	49371 48449 -	32494 32015 -	2556 2556 -	3005 3005 -
Ministerstwo Hutnictwa	a b c	314172 130926 144039	298688 116524 142938	22419 22338 49	44670 12557 30071	227547 77614 112818
Ministerstwo Przemysłu Mszynowego	a b c	29506 29165 341	29140 28776 364	13778 13755 23	6479 6138 341	2438 2438 -
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	a b c	20013 19982 -	16456 16425 -	5356 5356 -	1039 1039 -	1368 1337 -
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	a b c	13625 2347 11278	31345 13169 18177	27464 9338 18126	1589 1555 34	699 699 -
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Skupu	a b c	5260 5260 -	2960 2958 -	1903 1899 -	422 422 -	188 188 -
Ministerstwo Przemysłu Maszyn Ciężkich i Rolni- czych	a b c	104587 104058 529	84170 81995 2175	68096 66665 1431	4469 4456 -	1170 1170 -
Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych	a b c	19451 18742 6	15023 14970 6	7589 7570 -	2168 2168 -	836 819 -
Ministerswo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego	a b c	2317 2317 -	1619 1619 -	1120 1120 -	- - -	199 199 -

ZNAKI UMOWNE

- K r e s k a** /-/- zjawisko nie występuje.
- Z e r o** /0/- zjawisko istnieje, jednakże w ilościach mniejszych od liczb, które mogłyby być wyrażone uwidocznionymi w tablicy znakami cyfrowymi, np.: jeżeli produkcja wyrażona jest w tysiącach ton /w liczbach całkowitych/, znak /0/ oznacza, że produkcja w danym przypadku nie osiąga 0,5 tys. ton.
- K r o p k a** /·/- zupełny brak informacji, albo brak informacji wiarygodnych.
- Z n a k** /x/- wypełnienie rubryki, ze względu na układ tablicy, jest nie-
możliwe lub niecelowe.
- „W tym”** - oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy ogólnej.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

zł	= złotych	l	= litr
tys.	= tysiąc	m	= metr
mln	= milion	m ²	= metr kwadratowy
t	= tona	szt.	= sztuka

U w a g a. Niektóre dane liczbowe mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianom w późniejszych opracowaniach Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego.

